

การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์และ การสอนศัพท์ในภาษาอังกฤษ

วาวแวว โรงเสอาด

การเรียนรู้ภาษาเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะตัว คือเรา
ไม่จำเป็นต้องรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นคำภาษา เราควรรู้แต่เพียงว่าไวยา
กรณ์ของภาษานั้นมีลักษณะโดยทั่วไปอย่างไร เพื่อให้สามารถเข้าใจและสร้างประ
โยคใหม่ๆ ขึ้นได้จากหลักเกณฑ์โดยทั่วไปนั้น อีกทั้งรู้คำศัพท์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอ
แก่การสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ กันได้ อนึ่งบทความนี้จะกล่าวเฉพาะการเรียน
การสอนคำศัพท์ในภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศของคนไทยว่าควร
จะมีหลักเกณฑ์และกลวิธีใด ที่จะกล่าวโดยย่อถึงงานวิจัยที่ผู้เขียนได้ทำขึ้นเกี่ยวกับ
การสร้างตารางคำศัพท์สำหรับนักศึกษาชั้นปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากรซึ่งได้จัดทำขึ้นระหว่างปี ๒๕๒๒-๒๕๒๓

๑. เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกคำ ศัพท์

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การที่เรา
จะเรียนรู้ศัพท์ทุกคำในภาษาอังกฤษนั้นเป็น
การสูญวิสัย ดังนั้นเราจึงต้องตั้งเกณฑ์ว่าเรา
ควรมีการเลือกสรรคำศัพท์ที่จำเป็น และให้

ประโยชน์สูงแก่ผู้เรียนอย่างไร เพื่อที่เรา
จะได้ไม่ต้องเสียเวลาเรียนรู้ คำที่ไม่จำเป็น
หรือจำเป็นน้อย เช่น ถ้าเราประสงค์จะใช้
ภาษาอังกฤษ เพื่อประโยชน์ในการสนทนา
หรือในวงธุรกิจ เราก็ควรให้ความสำคัญกับ
คำศัพท์ในสาขานั้นๆ มากกว่าคำศัพท์ที่ใช้

ในวรรณคดี หรือภาษาทางราชการ เป็นต้น

ตามปกติเรามักเรียนคำศัพท์ ที่เลือกมาจากความรู้สึกและประสบการณ์ ของผู้เรียน และผู้สอนว่ามีประโยชน์ และควรรู้ซึ่งบ่อยครั้งไม่มีหลักฐานสนับสนุน จึงมีการหันไปพึ่งตัวเลขทางสถิติ เช่น การนับความถี่ของคำศัพท์ที่พบบ่อย เป็นต้น ซึ่งทั้งสองวิธีการก็ยังมีข้อบกพร่อง ดังที่ทเวดเดล (Twaddel) ได้วิจารณ์ว่าการตัดสินใจโดยอาศัยความรู้สึกเป็นเกณฑ์ เป็นสิ่งที่เชื่อถือไม่ได้แต่การเลือกเรียนคำศัพท์โดยถือเกณฑ์ทางสถิติเป็นสำคัญก็ยังไม่สมบูรณ์คือ ถ้าเราเชื่อตัวเลขมากเกินไป เราก็จะมองข้ามคำบางคำที่ต้องใช้ความรู้สึก เป็นเครื่องประกอบในการตัดสินใจ เช่นคำ abundance, accuse, alter, amaze, ambition, canvas เป็นคำที่มีความถี่ต่ำ แต่เป็นคำที่นักเรียนควรจะต้องใช้ในการสื่อสาร เช่นในการพูดและการแต่งความ ดังนั้นเราจึงควรใช้ทั้งสองสิ่งประกอบกันคือ ประสบการณ์ ความรู้สึก และการคำนวณทางสถิติ

การเรียนรู้คำศัพท์ในภาษาไทย และภาษาอังกฤษนั้นต่างกันอยู่บ้างสำหรับภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งของเรา เราจะเลือก

เรียนรู้คำศัพท์โดยวิธีธรรมชาติ คือ พอเด็กเริ่มพูดได้ เด็กก็จะเลียนเสียงและจดจำคำศัพท์ที่จำเป็น ในการสื่อสารจากบุคคลที่อยู่รอบข้าง ปริมาณคำศัพท์จะเพิ่มขึ้นตามความจำเป็น และสภาพของสิ่งแวดล้อมของผู้พูด โดยไม่ต้องอาศัยการเรียนอย่างจริงจัง แต่เมื่อเราเรียนภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเจ้าของภาษา การเรียนและการสอนคำศัพท์อย่างมีกฎเกณฑ์ ในห้องเรียน และในเวลาจำกัดจึงเข้ามามีบทบาท ปัจจุบันนี้คำศัพท์ที่เราเรียนในบทเรียนหรือหนังสือมักได้มาจากเกณฑ์การเลือกคำศัพท์ดังต่อไปนี้

๑.๑ ความถี่ (Frequency)

โดยวิธีนี้เราจะเลือกคำศัพท์จากตัวอย่างข้อมูล ที่เราเลือกมาโดยนับจำนวนครั้งที่เราพบ แล้วก็จะสรุปว่าคำที่มีความถี่สูงคือ คำที่มีประโยชน์สูง และผู้เรียนควรจะต้องเรียนคำเหล่านี้ ผู้แต่งตำราบางคนก็จะใช้ข้อมูลจากผู้คนคว่ำรวบรวมไว้แล้วเป็นหลักเช่น *The Teacher's Word Book of 30,000 Words* ของทอร์นไดค์ (Thorndike) และ ลีออร์จ (Lorge) (1944) เกณฑ์ที่ใช้ความถี่ของคำศัพท์เป็นสำคัญนั้นจะมีความเชื่อถือได้ อยู่บ้าง

๑. W.F. Twaddel, *Computational Analysis of Present - Day American English*, Kucera and Francis Nelson, (Providence, Rhode Island : Brown Univ., 1967.), p.V

ถ้าแหล่งข้อมูล มาจากหนังสือทุกสาขาวิชา
 อย่างไรก็ตามข้อบกพร่องของเกณฑ์นี้ก็มีอยู่
 หลายประการเช่น ความถี่ของคำไม่ได้ชี้ให้
 เห็นว่า คำนั้นมีความสำคัญจริง ๆ เพราะเรา
 จะพบว่าศัพท์ที่มีความถี่สูง เป็นประโยชน์
 เฉพาะความเข้าใจภาษา (comprehension)
 มากกว่าการใช้ภาษา (expression) การนับ
 ความถี่จะผันแปรออกไปตามระดับ รูปแบบ
 ทำเนียบของภาษาและยุคสมัย ดังนั้นคำที่มี
 ความถี่สูงในตารางศัพท์หนึ่ง อาจมีความถี่
 ต่ำในอีกตารางศัพท์หนึ่งก็ได้ นอกจากนี้การ
 นับความถี่ของคำตามจำนวนครั้ง ที่ปรากฏ
 เป็นการคำนึงถึง “รูป” มากกว่า “ความ
 หมายถึง” เช่นคำว่า right เป็นได้ทั้งคำนาม
 กริยา คุณศัพท์ และกริยาวิเศษณ์ ความถี่
 ของคำ จะไม่ได้แยกความแตกต่างนี้ให้เห็น
 หรือแม้แต่ในลักษณะคำอย่างเดียวกัน ซึ่ง
 มีความหมายต่างกัน เช่น คำคุณศัพท์ right
 ซึ่งแปลว่า ขวา, ถูกต้อง หรือยอมรับได้ก็
 ไม่ได้แยกออกจากกัน หรือในกรณีที่คุณพด
 ออกเสียงสูงต่ำต่างกัน และทำให้ความหมาย
 ต่างกัน ผู้นับก็มีได้คำนึงถึงด้วยเช่นถ้าเรา
 พูกว่า Right ด้วยเสียงต่ำเมื่อเรากำลังเริ่ม
 ชั้นเรียนคำว่า right จะแปลว่า Let's
 begin, shall we? แต่ถ้าพูดว่า Right ใน

ตอนจบบทเรียนคำว่า Right จะแปลว่า
 That's enough for today. จึงเป็นที่กล่าว
 ได้ว่าคำบางคำมีความถี่สูงเพราะเป็นคำพ้อง
 รูป มีหลายความหมายนั่นเอง แม้แต่ทอร์น
 ไคก็ยอมรับว่าที่บางคนนับคำว่า bear (หมี)
 กับ bear (แบกหาม) เข้าด้วยกันมิได้เป็น
 เพราะวาททั้งสองคำมีความสัมพันธ์กัน แต่
 เป็นเพียงเพื่อความสะดวก ของผู้นับคำเท่า
 นั้นเอง^๒ ข้อบกพร่องประการสุดท้ายของ
 การเลือกคำศัพท์จากความถี่คือ คำที่มี
 ความถี่สูงบางคำ เป็นคำที่มีประโยชน์น้อย
 เช่น พวก articles ต่าง ๆ ซึ่งสื่อความหมาย
 ได้น้อยกว่าคำนามหรือคุณศัพท์ และคำที่มี
 ความถี่สูงก็ไม่ได้ช่วยให้เรารู้ว่าคำ ๆ นั้นยาก
 ง่ายต่อการเรียนรู้เพียงใด

๑.๒ ความกระจาย (Range)

ความกระจายในที่นี้หมายถึงแหล่งข้อมูล
 ที่มีมาจากทุกสาขาวิชากระจายมากน้อยเพียง
 ใด คำที่พบในหลายสาขาวิชาย่อมเป็นประ
 โยชนกว่าคำที่พบเฉพาะในศาสตร์หนึ่ง หรือ
 สองชนิด ผู้ที่จะรวบรวมเรื่องความถี่ของคำ
 ศัพท์จึงต้องคำนึงถึงความกระจายเป็นสำคัญ
 ด้วย แบบรวบรวมคำศัพท์หลายเล่มใช้หลัก
 ดังกล่าวนั้น และเป็นที่ยอมรับของผู้แต่งตำรา
 ภาษาอังกฤษ คือ *Word Frequency Book:*

^๒ Fries and Traver, *English Word Lists: A Study of Their Adaptability for Instruction*, (Michigan: The George Wahr Publishing Co., 1965), p. 25.

American Heritage Intermediate Corpus ของ J.B. Carroll (1971), *Computational Analysis of Present-Day American English* ของ K. Kucera และ Francis Nelson (1967) และ *American University Word List* ของ Jean Praninska (1972)

๑.๓ ความครอบคลุม (Coverage)

เกณฑ์ที่ใช้ เมื่อเราจะเลือกคำศัพท์ซึ่งสามารถจะแทนที่กลุ่มคำอื่นที่มีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่าง ๆ ได้อีกหลายคำ จึงเรียกได้ว่าคำที่เราเลือก เป็นคำที่มีคุณค่าหรืออำนาจแฝง (potential value or power) อยู่มากคือ แทนที่จะเรียนคำใหม่ ๕ คำ เราอาจจะเรียน ๑ คำ แต่คำ ๆ นั้นสามารถครอบคลุมไปถึงคำทั้ง ๕ นั้นได้ วิธีที่จะเลือกคำที่มีคุณค่าสูงมี ๔ วิธี^๓ คือ

๑.๓.๑. การคลุมความ (inclusion): เลือกคำที่มีความหมายคลุมถึงคำศัพท์อื่น ๆ ด้วย เช่น seat มีความหมายคลุมไปถึง chair, bench, stool

๑.๓.๒. การขยายความ (extension): เลือกคำที่มีอยู่แล้ว แต่สามารถใช้ในความหมายเปรียบเทียบอื่นได้ด้วย เช่น แทนที่จะต้องรู้ว่า tributary of a river เราอาจรู้จักเฉพาะ branch ก็เพียงพอแล้ว

๑.๓.๓. การรวมความ (combination): คำสามัญที่มีอยู่แล้ว เมื่อนำมารวมกันอาจแทนที่คำใหม่ เช่น news + paper + man = newspaperman ทำให้เราไม่จำเป็นต้องเรียนคำว่า journalist

๑.๓.๔. การให้คำจำกัดความ (definition): เราสามารถอธิบายคำบางคำด้วยคำจำกัดความง่าย ๆ เช่น คำว่า a big house ใช้แทนคำว่า mansion และ a small horse แทนคำว่า a pony เป็นต้น

๑.๔ ความเข้าถึง (Availability)

ความเข้าถึงในที่นี้หมายถึง การที่คำต่าง ๆ เข้ามาสู่สมอง เมื่อคำหนึ่งในบริบทหนึ่งถูกกำหนดขึ้น การเลือกคำศัพท์โดยเกณฑ์นี้คือ การให้ผู้รับการทดสอบเขียนคำต่าง ๆ ลงเมื่อคำศัพท์กำหนด หรือหัวข้อเรื่องเรื่องหนึ่งถูกกำหนดให้เช่น "a hospital" คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคำ ๆ นี้จะมีหลายคำ เช่น patient, doctor, nurse, ambulance, bed, aid, operation, gown, medicine, injection, blood, death เป็นต้น การใช้ความเข้าถึงเป็นเกณฑ์จะช่วยให้เห็นว่า คำศัพท์ที่มนุษย์สงสัยว่ามีความทรงจำนั้นจะได้มาจากวิธีที่ต้องใช้จิตวิทยาอธิบาย และแตก

^๓ W.F. Mackey, *Language Teaching Analysis*, (Bloomington and London : Indiana University Press, 1965), pp. 184-5.

ต่างไปจากเกณฑ์ของความถี่โดยสิ้นเชิง แต่ จะช่วยให้การคัดเลือกศัพท์ โดยใช้เกณฑ์ ของความถี่ และความกระจายได้ผลสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

๑.๕. ความยากง่ายในการเรียน (Learnability)

การเลือกคำศัพท์ จะต้องคำนึงถึงความ ยากง่ายในการเรียนด้วย คำที่เรียนรู้ได้ง่าย ควรได้รับการเลือกก่อน ซึ่งส่วนมากมักเป็น คำที่คล้ายคำศัพท์ในภาษาที่หนึ่ง ชัดเจน สั้น และจำง่าย เช่น คำว่า adopt bargain control ควรได้รับการคัดเลือกก่อนคำ demonstrate encounter และ disintegrate เป็นต้น

๑.๖. ความคุ้นเคย (Familiarity)

การเลือกศัพท์โดยวิธีนี้ทำได้โดยการให้ ผู้รับการทดสอบตรวจดูว่า คำที่พบนั้นเป็น คำที่คุ้นเคยมากน้อยเพียงไร โดยเรียงจาก บ่อยมาก, ก่อนข้างบ่อย, ปานกลาง, น้อย และไม่เคยเลย เกณฑ์ในการเลือกศัพท์แบบนี้ จะช่วยให้คำที่มีความถี่ต่ำได้รับความสำคัญ ขึ้น^๕ เช่น คำว่า barrier consult frame เป็นคำที่มีความถี่ต่ำ แต่นักเรียนส่วนใหญ่ จะตอบว่าคุ้นเคยกับคำพวกนี้ดี.

จากหลักเกณฑ์ที่กล่าวแล้วข้างต้นจะเห็น ได้ว่า การเลือกคำศัพท์ที่จะใช้เรียนในเวลา

จำกัดให้ได้ประโยชน์จริง ๆ นั้น เป็นสิ่งที่ ค่อนข้างยุ่งยาก อย่างไรก็ตามเราต้องระลึก อยู่เสมอว่าคำศัพท์ที่เหมาะสม และเป็น ประโยชน์มากที่สุดต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของเราก็คือ ศัพท์ที่เจ้าของภาษาใช้บ่อยใน ชีวิตประจำวันและในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน แบบรวบรวมคำศัพท์ที่ได้รับการเสนอตาม ความคิดแนวนั้น คือ Newbury House Writers' Guide Word List (1978) ซึ่ง คำศัพท์ที่เลือกมาจะแบ่งเป็น ๖ ระดับ เช่น ระดับ ๑ เรียกว่า Survival English เป็น ศัพท์สำหรับนักเรียนต่างชาติ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ จะได้จากศัพท์จำเป็นเบื้องต้น เช่น ศัพท์ ที่ใช้ในการท่องเที่ยว, จองโรงแรม, สั่ง อาหาร ศัพท์ระดับ ๓ หรือ "Threshold English" เป็นศัพท์ง่าย ๆ สำหรับการติดต่อ สื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนระดับ ๔,๕ และ ๖ เป็นศัพท์อังกฤษในระดับค่อนข้าง สูง รวมทั้งศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการต่าง ๆ

๒. การเรียนรู้คำศัพท์ (Vocabulary Acquisition)

คำศัพท์ที่จำเป็นในการสื่อสาร การเรียน ศัพท์จะต้องรวมไปถึงการเรียนเรื่องคำที่

^๕ J.C. Richards, "Word Lists—Problems and Prospects, *RELC Journal* 5:2. pp. 69—84.

ความหมายเหมือนกัน คำตรงกันข้ามและคำที่มีความหมายสัมพันธ์กัน ดังนั้นการเรียนรู้คำศัพท์ที่แท้จริง มิได้หมายความถึงการออกเสียงได้ถูกต้อง หรือรู้จักหน้าที่ทางไวยากรณ์ของศัพท์นั้น ๆ เท่านั้น หากหมายถึงความถึง ความสามารถในการใช้ศัพท์นั้นอย่างถูกความหมายและถูกกาลเทศะ ความจริงแล้วเราไม่มีทางเรียนรู้คำศัพท์คำใด คำหนึ่งโดยเฉพาะอย่างลึกซึ้งโดยไม่เรียนรู้ขอบเขตความหมายของศัพท์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอยู่ ดังนั้นผู้ที่รู้ศัพท์ภาษาอังกฤษยิ่งมากเท่าใดก็ยิ่งเรียนศัพท์ใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้นเท่านั้น เพราะมีแนวความคิดเชื่อมโยงความหมายของศัพท์ต่าง ๆ มาก เป็นทุนอยู่แล้ว^๕

การเรียนรู้ความหมายของคำนั้นต้องประกอบไปทั้งสองลักษณะคือ ในฐานะที่ศัพท์นั้นสัมพันธ์กับ โลก แห่งความเป็นจริง และในฐานะที่ศัพท์นั้นสัมพันธ์กับศัพท์อื่น

๒.๑ ความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย (Denotation and Connotation)

ความหมายโดยตรง (Denotation) คือความหมายของคำแต่ละคำที่ได้มาจากการเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก แต่ละภาษา

ก็จะมีความหมายโดยตรงของคำต่างกัน อันเนื่องมาจากการที่เจ้าของภาษามีโลกทัศน์ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นบางครั้งเราจึงไม่อาจหาคำในภาษาอังกฤษที่จะมาแทนที่คำภาษาไทย โดยคงความหมายเดิมทุกประการได้ เช่นคำว่า เกรงใจ เป็นต้น ส่วนคำพ้องรูป เช่น order (สั่ง) กับ order (ลำดับ) มักไม่ค่อยเป็นปัญหาสำหรับคนไทยที่จะเรียน เพราะทั้งสองคำมีความหมายโดยตรงที่แตกต่างกัน ปัญหาจะเกิดในกรณีที่คำในภาษาอังกฤษมีความหมายกว้าง หรือแคบกว่าคำในภาษาไทย เช่น คำว่า “เปิด” ในภาษาไทยใช้ได้ทั้งเปิดหน้าต่าง, เปิดวิทยุ, เปิดก๊อก, เปิดฉาก, เปิดฝา แต่ในภาษาอังกฤษใช้คำต่างกันไป เช่น *open the window, turn on the radio, turn on the tap, raise the curtain, remove the lid* ส่วนใหญ่คนไทยจะใช้คำว่า open กับคำอื่น ๆ มากกว่าที่เจ้าของภาษาใช้ เพราะในภาษาไทยใช้คำว่า “เปิด” กับคำอื่น ๆ มากกว่าภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม เราจะไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำได้อย่างครบถ้วนถ้าเราไม่เข้าใจความหมายโดยนัย (Connotation) ของคำนั้นๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์

^๕ S. Pit Corder, *Introducing Applied Linguistics*, (Harmondsworth : Penguin Books, 1973) pp.222-3.

ทัศนคติ และปฏิกริยาทางอารมณ์ของผู้ใช้ภาษา^๖ คำว่า 'abandon' และ 'relinquish' ในประโยคข้างล่าง ต่างก็มีความหมายโดยตรงว่า "give up" (ยกเลิก) แต่ความหมายโดยนัยกลับแตกต่างกัน เพราะคำว่า abandon ให้ความหมายในทางตำหนิ

He *abandoned* his job = เขาละทิ้งงานของเขา

He *relinquished* his job = เขาล้มเลิกงานของเขา

ปัญหาอีกประการหนึ่งสำหรับคนไทยที่เรียนภาษาอังกฤษคือ ศัพท์บางคำในภาษาอังกฤษมีความหมายโดยตรงเหมือนคำภาษาไทย แต่มีความหมายโดยนัยแตกต่างกัน เช่นคำว่า talk แปลว่าคุยหรือการคุย แต่เราต้องทราบด้วยว่า May we *talk* for a while ? กับ May we have a *talk* for a while ? นั้น 'talk' ในประโยคแรกมีความหมายโดยตรงว่าคุยกันตามปกติธรรมดา แต่ talk ในประโยคหลังมีความหมายโดยนัยถึงการเสสาวเรื่องที่ยังข้องใจกันอยู่ เป็นความหมายในแง่ลบ เราจะเข้าใจความหมายโดยนัยของคำภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ถ้า

เราเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น คำว่า "ปอก" ในภาษาไทยมีความหมายโดยตรงเหมือนคำว่า peel ในภาษาอังกฤษ แต่ทั้งสองคำนี้ก็ยิ่งแตกต่างกันในด้านความหมาย เพราะการปอกของคนไทยทำกริยาปอกออกจากตัว แต่ของอังกฤษนั้นทำกริยาปอกเข้าหาตัว เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศในวัยที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ยากที่จะมีโอกาสเข้าใจถึงความหมายไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยนัยของคำภาษาอังกฤษได้ครบถ้วน และถูกต้องเท่าเจ้าของภาษา^๗

๒.๒ โครงสร้างศัพท์ในระดับความสัมพันธ์ระหว่างคำ

เราไม่อาจเรียนรู้คำศัพท์โดยการรู้ว่ามี ความหมายอย่างไรในตัวเองเท่านั้น เราต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำนั้นกับคำอื่น ๆ อีกด้วย เช่น คำว่า 'vehicle' (พาหนะ) จะต้องมีความหมายรวมถึง car, bus, bicycle, taxi, motorcycle เป็นต้น ดังนั้นตั้งแต่เมื่อเราพูดว่า car เราก็จะต้องรู้ว่า car มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งร่วมกับ bus, taxi, bicycle ในแง่ที่เป็น vehicle

^๖ D.A. Wilkins, *Linguistics in Language Teaching* (London; Edward Arnold Publishers Ltd., 1972), p. 122

^๗ Fries and Traver, *English Word Lists : A Study of Their Adaptability for Instruction* p. 88

ชนิดหนึ่ง หรือเมื่อเรากล่าวว่า morning ก็มีความหมายเหมือนกับที่เรากล่าวว่ not afternoon, not evening, and not night และในทำนองเดียวกันเมื่อกล่าวถึง married, dead, adviser เราต้องรู้จักคำที่เป็นคู่กันคือ single, alive, และ advisee เป็นต้น การที่เราารู้ว่าความหมายของคำมีความสัมพันธ์กับคำอื่นเช่นนี้ ช่วยให้เรามีปริมาณคำศัพท์มากขึ้น และมีความสามารถในการทำนายคำที่จะเกิดร่วมกับคำอื่นได้เพิ่มขึ้นด้วย เช่น เมื่อเห็นคำว่า intense เราก็พอจะเดาได้ว่า คำนี้จะต้องเกี่ยวกับ ความมกคตตัน, ความร้อน แสง, พลังงาน หรืออารมณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าเรารู้จักขอบเขตความหมายของคำนี้มาก่อน ในทำนองเดียวกันเมื่อพูดถึงคำว่า fruit เราก็ต้องนึกถึงคำว่า ripe, green, sweet, bitter ติดตามมาด้วย

มีหลายคนที่คิดว่าเราจะเรียนรู้ศัพท์ได้มากขึ้นถ้าท่องจำคำที่มีความหมายเหมือนกัน (synonym) ที่จริงแล้วมีคำจำนวนน้อยมากที่จะมีความเหมือนกันในทุกบริบทโดยครบถ้วน และใช้แทนกันได้เลย คอลลินสัน^๔ (Collinson) ได้เคยกล่าวไว้ว่าคำที่มีความหมายเหมือนกันจริง ๆ นั้นไม่มี เพราะมีสภาพการณ์หลายอย่างที่ทำให้

- ก. คำหนึ่งมีความหมายกว้างกว่าอีกคำหนึ่ง เช่น refuse (ปฏิเสธ)
 - reject (ทิ้งเสีย)
- ข. คำหนึ่งมีความหมายหนักแน่นกว่าอีกคำหนึ่ง เช่น repudiate (บอกปัด)
 - refuse (ปฏิเสธ)
- ค. คำหนึ่งให้ความหมายทางอารมณ์มากกว่าอีกคำหนึ่ง เช่น reject (ทิ้งเสีย)
 - decline (ลดลง, เลื่อม)
- ง. คำหนึ่งให้ความหมายทางวิจารณ์ในแง่ลบ ส่วนอีกคำหนึ่งมีความหมายเป็นกลางเช่น thrifty (ตระหนี่) economical (ประหยัด)
- จ. คำหนึ่งใช้อย่างเป็นทางการกว่าอีกคำหนึ่ง เช่น decease (การถึงแก่กรรม)
 - death (ความตาย)
- ฉ. คำหนึ่งใช้อย่างมีวรรณศิลป์มากกว่าอีกคำหนึ่ง เช่น passing (การล่วงลับไป)
 - death (ความตาย)
- ช. คำหนึ่งใช้ภาษาพูดมากกว่าคำหนึ่ง เช่น turn down (คว่ำ)

^๔ D.A. Wilkin, *Linguistics in Language Teaching*, p. 129.

- refuse (ปฏิเสธ)

ข. คำบางคำเป็นคำสำหรับภาษาเด็ก

โดยเฉพาะ เช่น daddy (ปะป๊า)

- father (พ่อ)

๓. บทบาท ในการสอนคำศัพท์ ของผู้ที่สอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษา ต่างประเทศ

จุดมุ่งหมายของการสอนคำศัพท์นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงการให้นักเรียนสามารถท่องจำคำ ศัพท์ ที่เลือกมาจากตารางศัพท์ได้เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้เตรียมบทเรียนเพื่อเสนอคำศัพท์ จึงต้องมีความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อน ว่า การรู้ศัพท์ที่แท้จริงคืออย่างไร เพื่อจะได้ใช้ เทคนิคการสอนให้เหมาะสม ริชาร์ดส์^๕ (Richards) ได้กล่าวถึงสมมุติฐานของการ รู้ศัพท์ไว้ ๗ ประการคือ

๓.๑. “ผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาจะพัฒนา คำศัพท์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามวัย แต่มีการ พัฒนายน้อยมากในเรื่องโครงสร้างประโยค”^๖วัตต์^๗ (Watts) ได้เคยทำการทดลองพบว่าเด็กในชั้นประถมต้น จะรู้ศัพท์ประมาณ ๒๐๐๐ คำ ส่วนผู้ใหญ่จะรู้ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐ คำ ทั้งนี้ได้มาจากการอ่าน

การงานในอาชีพและกิจกรรมต่างๆในสังคม จากสมมุติฐานข้อนี้ การเรียนภาษาต่างประเทศ ในระดับเหนือจากชั้นประถมควร มุ่งไปในด้านเพิ่มปริมาณคำศัพท์ เพราะผู้ เรียนมีความพร้อมอยู่แล้ว ทั้งด้านความรู้ และการแสดงออก โปรแกรมการสอนภาษา หลายอย่าง รวมการสอนศัพท์ใหม่ในการ สอนอ่าน นอกจากนั้นสมมุติฐานข้อนี้ยังช่วย สนับสนุนให้ผู้สอน รู้จักคัดเลือกศัพท์ที่มี ความจำเป็นและประโยชน์สูงมาใช้สอนก่อน

๓.๒. “การรู้จักคำหมายถึงรู้ว่าคำนั้นๆ จะสัมพันธ์กับคำอื่นใดได้อีกบ้าง” เช่นเมื่อ เราพูดถึง meat ก็ต้องรู้จักคำว่า tender, tough เป็นต้น จากข้อสมมุติฐานข้อนี้จะได้ ความคิดว่า ผู้สอนควรฝึกนักเรียนให้รู้จัก การใช้คำคู่ หรือกลุ่มคำที่เกิดร่วมกับคำอื่นๆ (collocation group) เช่น to shine brightly, to draw a distinction between หรือเมื่อ มีคนพูดคำว่า ass นักเรียนควรรู้ว่าคำนี้ นอกจากจะหมายถึงสัตว์ชนิดหนึ่ง แล้วยังสามารถเกิดร่วมกับคำว่า you silly ได้ด้วย ผู้สอนไม่ควรสอนให้นักเรียน แปรศัพท์ อังกฤษที่เรียนใหม่มาเป็นภาษาไทย เพราะ

^๕ Jack Richards, “The Role of Vocabulary Teaching,” *Tesol Quarterly*, 10 : 1, 77-89.

^{๖๖} A.F. Watts, *The Language and Mental Development of Children*, (London : Harrap, 1944), p. 55.

อาจมีปัญหาเรื่องการใช้ และมโนทัศน์ที่ต่าง
กัน ทางที่คิดควรสอนให้นักเรียนคุ้นเคยกับ
การใช้คำเป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์มาก
ในการอ่าน เพราะนักเรียนจะทำนายคำอื่นๆ
ที่เกิดตามมาในประโยคได้ถูกต้อง แม้ว่าจะ
อ่านไป ๒-๓ คำแรกเท่านั้น ซึ่งสิ่งนี้ทำให้
นักเรียนอ่านหนังสือได้เร็วขึ้นและเข้าใจขึ้น

๓.๓. "การรู้จักคำ หมายถึง รู้ข้อจำกัด
ว่าคำนั้นใช้ได้^{๑๑}ในสถานการณ์ใดและขอบเขต
เพียงไหน" กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือต้องรู้จักทำ
เนียบของคำนั้น (register characteristics)
เพราะเราจะปรับคำศัพท์ของเรา ให้เข้า
สถานการณ์ได้ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึง
ควรคำนึงถึงความจำเป็นของผู้เรียน เป็น
หลักว่าจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์
เช่นไร ควรรู้จักทัศนคติที่ใช้ในภาษาพูดหรือ
เขียนมากกว่ากัน และควรเป็นไปในแนวใด
เช่นนักเรียนที่จะจบการศึกษาออกไป ประ
กอบธุรกิจก็ควรเรียนศัพท์ธุรกิจ มากกว่า
ศัพท์แบบวรรณศิลป์ เป็นต้น และผู้สอนควร
ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักด้วยว่า มีตัวแปรบาง
อย่างที่กำหนดขอบเขตของคำ คือทำให้คำ
ที่มีความหมายเดียวกัน มีข้อจำกัดในการใช้
ต่างกัน ได้แก่เวลา เช่นคนสมัยวิคตอเรียน

เรียกกระจกว่า a looking glass แต่ปัจจุบัน
ชาวอังกฤษนิยมเรียก a mirror สภาพพทัง
ทางภูมิศาสตร์ เช่นชาวอังกฤษเรียกก๊อกน้ำ
ว่า a tap แต่ชาวอเมริกันจะเรียกว่า a faucet
บทบาททางสังคม เช่นเราอาจกล่าวทัก
เพื่อนสนิทว่า Hi John เมื่อพบกันเป็นส่วน
ตัว แต่ถ้ากล่าวในที่ประชุมเป็นพิธีตรอง
ก็ต้องใช้ Good Morning, Mr. Smith
และอารมณ์ความรู้สึกเช่น ถ้าจะกล่าวถึง
ใครคนหนึ่งอย่างดูถูกอาจใช้ว่า a chap
และใช้ a gentleman ในกรณีที่เรายกย่อง
ผู้อื่น^{๑๒}

๓.๔. "การรู้จักคำหมายถึงรู้คุณสมบัติ
ในระดับประโยคของคำนั้น ซึ่งเกี่ยวกับคำ
อื่น" ฟิลมอร์ (Fillmore, 1968) ได้ชี้ให้
เห็นถึงความสัมพันธ์ของความหมาย และ
โครงสร้างทางไวยากรณ์ของคำต่าง ๆ เช่น
คำว่า open มีคุณสมบัติเฉพาะตัวเป็น O
(I) (A) O หมายถึงกริยาที่ต้องการกรรม
(object) มารับ I และ A หมายถึงคำนั้น
สามารถมีเครื่องมือ (instrument) และผู้
กระทำ (agent) ประกอบรวมอยู่ถ้าหากมี
ผู้กระทำ ผู้กระทำจะต้องทำหน้าที่เป็นประ
ธานของประโยค หากไม่มีผู้กระทำแต่มี

^{๑๑} W.F. Twaddel, "Linguistics and Language," *Readings on English as a Second Language: For Teachers and Teacher Trainees*, K. Croft (ed.) (Mass: Winthrop, 1972), pp. 274-5.

เครื่องมือ เครื่องมือก็จะกลายเป็นประธาน
และถ้าไม่มีทั้งผู้กระทำและเครื่องมือ ตัว

กรรมก็จะทำหน้าที่ประธาน ดังตัวอย่างประ
กอบต่อไปนี้

๓.๔.๑. He opened the door with the key. + O I A

๓.๔.๒. The key opened the door. + O I

๓.๔.๓. The door opened. + O

การสอนให้นักเรียน รู้จักคุณสมบัติ
ตำแหน่ง หน้าทีของคำเช่น^๕ช่วยให้นักเรียน
แต่งประโยคผิด ๆ น้อยลง ช่วยในการเรียน
วาทศิลป์ และการตีความบทเรียน นอกจากนี้
ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจด้วยว่า คำที่เขียน
และออกเสียงต่างกัน เช่น buy กับ sell,
teach กับ learn, send กับ receive และ
give กับ take ต่างก็มีความหมายคล้ายคลึง
กันในเรื่องบทบาทความสัมพันธ์เพียงแต่ใน
ทิศทางหรือขบวนการที่กลับกัน ดังตัวอย่าง
เช่น Helen sold the house to Betty กับ

Betty bought the house from Helen
ความสัมพันธ์ของคำว่า Helen กับ sold
ย่อมคล้ายคลึงกับ Betty กับ bought เราจะ
ตีความของทั้งสองประโยคได้ว่า Helen
เป็นผู้กระทำ house เป็นสิ่งรับการกระทำ
หรือกรรม และ Betty เป็นผู้รับผลประโยชน์
(Benefactive) อย่างไรก็ตามที่ผู้สอนควรแนะนำ
ผู้เรียนด้วยว่าคำบางคำก็ไม่สามารถใช้ความ
รู้ดังกล่าวอธิบายได้ เพราะแม่จะมีความ
หมายคล้ายกัน แต่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์
ต่างกัน เช่นคำว่า heal กับ cure

heal

cure

The medicine healed the wound.

The medicine cured the patient.

The wound healed.

* The patient cured.

calm down

soothe

It calmed him down.

It soothed him.

He calmed down.

* He soothed.

(Richards)¹²

๓.๕. “การรรุคำ หมายถึงรูปร่างพื้นฐาน
(basic form) ของคำนั้นและคำอื่น ๆ ที่

สร้างจากพื้นฐานเดียวกัน” สมมุติฐานข้อนี้
สนับสนุนการสอน ที่ให้นักเรียนรู้จักแยกกรุป

ประโยคที่มีเครื่องหมาย * คือประโยคที่ผิดไวยากรณ์

๑๒ Jack Richards, “The Role of Vocabulary Teaching” p. 87.

พื้นฐานของคำศัพท์ และคำที่เปลี่ยนไปด้วยการใช้คำเติม (affixation) คือสอนให้นักเรียนรู้จักคำอุปสรรค (prefix) บัจจย (suffix) และคำที่อยู่ในตระกูลเดียวกันเช่น นามคำนี้นำมาจากคุณศัพท์คำใดเป็นต้น ด้วยวิธีนี้นักเรียนจะรู้จักคำศัพท์เพิ่มขึ้นจากคำเติมอีกมาก และเมื่อนักเรียนพบศัพท์ใหม่แต่สามารถจำรูปพื้นฐานได้ ก็จะช่วยให้เขาความหมายของคำใหม่นั้นได้โดยง่าย

๓.๕ “การรู้คำหมายถึงรูปร่างประกอบทางความหมายของคำนั้น”

วิธีวิเคราะห์ความหมายคำวิธีหนึ่ง คือการแตกความหมายลง จนถึงหน่วยความหมายย่อยได้แก่คุณสมบัติความเป็นสิ่งมีชีวิต (animate) เป็นมนุษย์ (human) เป็นชาย (male) เป็นหญิง (female) และอื่นๆ เช่น boy มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น + human, + male + non adult และคำว่า table มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น - animate, - human ดังนั้นเราจึงไม่สามารถพูดว่า The table is sick ได้เพราะคำว่า sick จะต้องประกอบกับนามมีชีวิตเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีคำบางคำที่มีความหมายในการประเมินคุณค่าแฝงอยู่กับความหมายเดิมเช่น

a hovel (เพิงหรือกระท่อมที่ปรักหักพังสกปรก) — a rude or miserable place to scrawl (เขียนเส้นหวัด ๆ ขยุกขยิก) — to write or draw in a sprawling untidy manner (Ullmann)^{๑๓}

และมีคำบางคำที่หน้าทักโดยตรง คือใช้บรรยายพลกำลังเช่น big—small—strong—weak และความกระฉับกระเฉงฉับไวเช่น active — inactive — fast—slow ผู้สอนต้องตระหนักอยู่เสมอว่า นักเรียนควรแยกความหมายทางอารมณ์ของคำแต่ละคำได้

๓.๖ “การรู้คำหมายถึงความหมายต่าง ๆ กันของคำนั้น”

จะเห็นได้ว่าความหมายของคำเป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก และไม่ได้อยู่เดี่ยวๆ อย่างความหมายที่พบในพจนานุกรม ความหมายที่แท้จริงของคำมักซ่อนนุมนานได้จากบริบทหรือคำแวดล้อมที่คำนั้นปรากฏอยู่เช่น กริยา unionize ควรจะอ่านว่า “ยูเนียนไนซ์” (เข้าร่วมในสหภาพ) หรือ “อันไออันไนซ์” (เอาไอออนออกจากสารหรือก๊าซ) ขึ้นอยู่กับว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวข้องกับแรงงานหรือวิชาเคมี การใช้พจนานุกรมบางครั้งให้โทษมากกว่าให้คุณเพราะความหมายที่มีหลายความหมาย และบางทีก็ขัดแย้ง

^{๑๓} Stephen Ullmann, *Semantics: An Introduction to the Science of Meaning*, (Oxford: Basil Blackwell, 1977), p. 129.

กันเอง เช่น scan แปลได้ทั้งมองดูอย่างรวดเร็ว และอ่านอย่างพินิจพิจารณา หรือ คำว่า cleave แปลว่าเข้าร่วมก็ได้ ตัดแยกก็ได้ ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจบริบทที่ทำให้เลือกคำแปลผิด ดังนั้นผู้สอนจึงควรสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของบริบท และให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดทำนองนี้ให้มาก^{๑๔}

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า มีวิธีการสอนคำศัพท์ให้ได้ผลหลายวิธีด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้สอน ผู้เรียน และสถานการณ์ว่าจะเอื้ออำนวยไปในแนวใด แต่สิ่งหนึ่งที่พึงระลึกอยู่เสมอก็คือ ไม่ว่าจะสอนด้วยวิธีการใดก็ตาม การเรียนการสอนนั้นควรมีจุดประสงค์ และสื่อความหมาย หน้าที่สำคัญที่สุดของผู้สอนคือ ช่วยให้ผู้เรียนได้หลุดพ้นจากความอึดอัดใจ ที่ไม่สามารถบรรยายความรู้สึกของตัวเองเพราะความจำกัดในเรื่องศัพท์ หรือเพราะความไม่แน่ใจว่าจะใช้ศัพท์นั้นได้ถูกต้อง

๔. งานวิจัยเรื่องการสร้างตารางคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ในระดับชั้นบทหนึ่งของคณะอักษรศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกตามที่เสนอมานี้ในข้อ ๑

การวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำขึ้นระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๒๓ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบรวบรวมคำศัพท์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (Silpakorn University's Word List)

ศัพท์เหล่านี้เป็นศัพท์ที่มีประโยชน์สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ คณะอักษรศาสตร์รวบรวมได้โดยใช้เกณฑ์ความถี่ ความกระจาย และความคุ้นเคย (ดังที่ได้อธิบายไว้แล้วในตอนต้น) เป็นสำคัญ และได้นำศัพท์เหล่านี้มาสร้างเป็นบทเรียน ที่ใช้ศึกษาด้วยตนเอง (individualized instruction) เพื่อเพิ่มปริมาณคำศัพท์ของนักศึกษา

วิธีเลือกคำศัพท์ :

๑. เลือกคำในระดับ ๕ และ ๖ จำนวน ๗๕๐ คำจาก *Newbury House Writers' Guide* (1978) ซึ่งถือว่าเป็นศัพท์ที่ตรงระดับนักศึกษามหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ ๑ ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ เป็นศัพท์ที่คุ้นเคยและใช้กันโดยทั่วไปในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธุรกิจ อุตสาหกรรม ประวัติศาสตร์อเมริกัน วัฒนธรรม ชีวิตและสถาบันสังคม บุคคลสำคัญ ศิลปะ แพทยศาสตร์ และสื่อมวลชน

^{๑๔} Jack Richards, "Word List—Problems and Prospects," *RELC Journal*, 5:2, p. 83.

๒. บันทึกความถี่ และความกระจายของคำศัพท์นั้น ๆ รวมทั้งคำอื่นที่มาจากพื้นฐานเดียวกัน คือพวกคำที่เติมอุปสรรคปัจจัย หรือคำที่เติมเพื่อแสดงกาล พจน์ (เช่น -tion, -ness, dis-, -ed, -s, -ing) จากคำที่ปรากฏอยู่ใน *Computational Analysis of Present-Day American English*^{๑๕} (Kucera and Francis, 1967) เหตุที่ต้องรวมคำอื่น ๆ ที่เปลี่ยนรูปไปบ้างแต่มีรูปพื้นฐานเดียวกันก็เพราะเมื่อเราคิดถึงคำ ๆ หนึ่ง ต้องคิดครอบคลุมไปถึงคำอื่น ๆ ที่ได้มาจากรูปพื้นฐานเดียวกันด้วย ไม่ได้คิดถึงคำแต่ละคำโดยเฉพาะ ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ๓.๕

ตัวอย่าง : คำ dwelling ในคำในระดับ ๕ ใน *Newbury House Writers' Guide* คำอื่น ๆ ซึ่งมาจากรูปพื้นฐานเดียวกันได้แก่

dwel	8-05
dweller	2-02
dwellers	2-02
dwelling	13-06
dwellings	7-04
dwellings	1-01

ตัวเลขในแถวที่หนึ่งหมายถึงความถี่ที่คำนี้ปรากฏ ส่วนตัวเลขในแถวที่สองหมายถึงความกระจายหรือแหล่งข้อมูลที่พบคำ ๆ นี้

๓. รวมความถี่ทั้งหมด ความกระจายทั้งหมดเข้าด้วยกัน ก็จะได้กลุ่มความถี่ (Grouped Frequency) และกลุ่มความกระจาย (Grouped Range) ของคำที่คัดเลือกมาจากคำในระดับ ๕ และ ๖ จาก *Newbury House Writers' Guide*. ดังนั้นจากตัวอย่างข้างต้นกลุ่มความถี่ของศัพท์ dwelling คือ $8+2+2+13+7+1 = 33$ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจาย (Average Grouped Range) $\frac{5+2+2+6+4+1}{6} = 3.33$

๔. นำตัวเลขของกลุ่มความถี่ไปเทียบค่าลำดับใน *Computational Analysis of Present-Day American English* ซึ่งมีลำดับของคำรวมทั้งสิ้น ๕๔๕ ลำดับ เรียงจากค่าความถี่สูงสุด ๖๙๙๗๑ ของคำว่า the จนถึงคำที่มีความถี่เป็น ๑ คือคำ wei ส่วนคำ dwelling ซึ่งมีกลุ่มความถี่เป็น ๓๓ อยู่ในลำดับ ๕๑๒

^{๑๕} เป็นตารางคำศัพท์ที่สร้างขึ้นโดยใช้เกณฑ์ความถี่และความกระจาย เพื่อแนะแนวทางแก่การสอนภาษาอังกฤษระดับต้นและระดับกลางสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศว่าศัพท์คำใดสมควรที่จะได้คัดเลือกไปใช้สอน ข้อมูลที่รวบรวมได้มาจากคำรាយภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยบราวน์ระหว่างปี ๑๙๖๓-๑๙๖๔ ประกอบด้วยคำทั้งสิ้น ๑,๐๑๔,๒๓๒ คำ เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๕๐๐ กลุ่ม ๆ ละ ๒,๐๐๐ คำ และมีแหล่งการกระจายแบ่งตามประเภทของงานเขียน ๑๕ แหล่งจากทุกสาขาวิชา

๕. นำคำแต่ละคำมาพิจารณาจะใช้ได้หรือไม่ โดยใช้ตัวเลขของค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจายเป็นหลัก ถ้ามีค่าสูงกว่า ๓.๕ และกลุ่มความถี่สูงกว่า ๒๐ ก็จะได้รับคัดเลือก เหตุผลที่ใช้ค่า ๓.๕ สำหรับค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจายเป็นเกณฑ์ ก็คือค่า ๓.๕ หมายถึงแหล่งที่มาของคำนั้นมีความกระจายพอสมควร ส่วนเหตุผลที่ใช้ค่า ๒๐ เป็นตัวกำหนดความถนัดนับเป็นเกณฑ์แบบอัตวิสัย เพราะอาศัยความสังเกตว่าคำที่มีความถี่ต่ำกว่าประมาณ ๒๐ จะเป็นคำสามัญไม่จำเป็นหรือยุ่งเกินไป เช่น rush, slim, tent, trap, awake, cream, gather เป็นต้น ล้วนเป็นคำที่นักศึกษาปีที่ ๑ ในมหาวิทยาลัยเคยเรียนรู้มาแล้วทั้งสิ้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องสอนอีก

๖. สำหรับคำที่มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจายต่ำกว่า ๓.๕ จะหาคำใหม่ในลำดับเดียวกันมาแทน เกณฑ์ในการเลือกคำมาแทนใหม่คือหาคำที่มีความกระจาย ๖ แหล่งขึ้นไป เป็นคำที่เคยคุ้นและเป็นคำที่เห็นว่าเหมาะสมกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑

ตัวอย่างเช่น ถ้าค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจายของคำ dwell คือ ๓.๓ ซึ่งต่ำไปจึงต้องการคำอื่นที่อยู่ในลำดับที่ ๕๑๒ มาแทนคำที่เลือกใหม่คือ unfortunately ซึ่งมีค่าความถี่เป็น ๓๓ และความกระจาย ๑๑

๗. จากนั้นบันทึกค่าความถี่ และความกระจายของคำอื่น ๆ ที่มาจากพื้นฐานเดียวกัน เพื่อหากลุ่มความถี่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจาย และลำดับของคำ

ตัวอย่าง	unfortunately	33-11
	unfortunate	22-10
	fortunate	22-08
	fortunately	20-11
	fortune	25-10
	fortunes	6-05

ค่ากลุ่มความถี่เป็น

$$33+22+22+20+25+6 = 128$$

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มความกระจายใน

$$\frac{11+10+8+11+10+5}{6} = 9.17$$

ลำดับของคำอยู่ที่ตำแหน่ง 417

๘. เปรียบเทียบคำที่ได้รับการคัดเลือกใหม่กับคำใน *Newbury House Writers' Guide* ว่ามีอยู่หรือไม่ ถ้ามีอยู่ในระดับใดแล้วบันทึกลงไว้

จากการคัดเลือกและแทนที่คำที่ใช้ไม่ได้ด้วยคำใหม่แล้ว จะได้ตารางศัพท์ฉบับใหม่ประกอบด้วยคำศัพท์ ๕๙๔ คำซึ่งเป็นคำที่มีความถี่กระจายสูง และสอดคล้องกับระดับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ศัพท์ทั้งหมดคนถือว่าเป็นศัพท์เพื่อการรับรู้ (passive vocabulary) มากกว่าเพื่อการแสดงออก (active vocabu-

lary) เพราะเป็นศัพท์ที่เตรียมไว้เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านเป็นสำคัญ ผู้สอนนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ สามารถเลือกคำศัพท์เหล่านี้ไปสร้างบทเรียนได้โดยใช้ข้อเสนอแนะดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เช่นการสอนคำที่เติมอุปสรรคปัจจัย การอ่านเอาความจากปริบท การหัดใช้คำที่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นต้น

เพื่อทดสอบความเชื่อถือได้ของตารางฉบับใหม่นี้ได้นำไปเทียบกับตารางศัพท์มหาวิทยาลัยอเมริกันของ ซอง ปรานินสกา^{๑๖}

(Jean Praninska's *American University Word List*-1972) และแบบทดลองรวบรวมคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยศิลปากร^{๑๗} ศัพท์คำใดปรากฏอยู่ใน ๓ ตารางคือ ตารางศัพท์นิวมเบอร์ ตารางศัพท์มหาวิทยาลัยอเมริกันและแบบรวบรวมคำศัพท์มหาวิทยาลัยศิลปากร ถือว่าเป็นศัพท์ที่ควรนำมาใช้ก่อนเพราะมีค่าความเชื่อถือได้สูงกว่าคำที่พบในตารางศัพท์หนึ่ง หรือสองเล่ม

๑๖ เป็นตารางศัพท์ที่ประกอบด้วยคำ ๒๓๔๗ คำ ซึ่งเหมาะแก่ระดับนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ ๑ ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ข้อมูลได้รับการคัดเลือกมาจากตำราเรียน ๑๐ เล่มของคณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยอเมริกัน ณ กรุงเบรุต, เลบานอน เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกคำศัพท์คือความถี่และความกระจาย ผู้วิจัยเลือกตารางศัพท์เล่มนี้เพื่อการเปรียบเทียบเพราะเห็นว่าเป็นตารางศัพท์ที่สำคัญและใช้ได้กับนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองคล้ายกับนักศึกษาไทย

๑๗ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดลองรวบรวมคำศัพท์บนระหว่างวันที่ ๑๒-๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ จุดประสงค์เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่มีความจำเป็นและประโยชน์สูงสุดสำหรับนักศึกษาอักษรศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ เพื่อนำมาสร้างบทเรียนที่ช่วยเพิ่มพูนคำศัพท์ให้นักศึกษาสามารถอ่านตำราได้เข้าใจและสะดวกยิ่งขึ้น แบบทดลองชุดนี้สร้างขึ้นจากข้อเสนอแนะของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๖๒ คน ซึ่งสุ่มมาจากกลุ่มเรียน ๕ กลุ่ม โดยแต่ละคนเลือกคำศัพท์ ๕๐ คำ จากเอกสารที่แจกให้ในวิชาการใช้ภาษาอังกฤษ ๑ และการอ่าน ๑ เกณฑ์ที่ให้นักศึกษาใช้คือความถี่ และประโยชน์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบทดลองรวบรวมคำศัพท์นี้ประกอบด้วยศัพท์ ๑๐๒๐ คำซึ่งจำนวน ๒๗๓ คำ หรือ ๒๖.๗๖% จากจำนวนนี้ได้ปรากฏอยู่ในตารางศัพท์ฉบับใหม่ด้วยนับเป็น ๕๐% ของคำทั้งหมด ๕๕๕ คำ จากแบบสำรวจจรรยาณยังได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่านักศึกษาส่วนใหญ่ซึ่งมีความเข้าใจดีว่าคำศัพท์ที่ยากคือศัพท์ที่มีประโยชน์เช่น hypocritical, blandishment, accumulate ซึ่งคำเหล่านี้เมื่อนำมาศึกษาทางสถิติโดยใช้ตรวจสอบกับตารางศัพท์ที่เชื่อถือได้ เพราะมาจากข้อมูลจำนวนมาก เช่น *Computational Analysis of Present-Day American English* พบว่าเป็นคำที่มีความถี่และความกระจายต่ำ และยังได้ข้อเสนอแนะว่าตำราเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในคณะอักษรศาสตร์ ปัจจุบันนี้ซึ่งคัดลอกมาจากตำราภาษาอังกฤษ และวารสารต่าง ๆ นั้น ยังมีขอบกพร่องเพราะศัพท์ไม่ตรงระดับของนักศึกษาทำให้เกิดปัญหาในการอ่านให้เข้าใจ

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบ

ความจำแนก	จำนวนคำ	เปอร์เซ็นต์
๑. ศัพท์ที่พบในตารางศัพท์ทั้ง ๓ แห่ง	๘๖	๑๔.๕๘
๒. ศัพท์ที่พบใน ๒ ตารางศัพท์คือตารางศัพท์มหาวิทยาลัยอเมริกัน และแบบทดลองรวบรวมคำศัพท์มหาวิทยาลัยศิลปากร	๕๑	๑๕.๓๒
๓. ศัพท์ที่พบในตารางศัพท์นิวเบอร์รี่	๕๓๐	๘๕.๒๒
๔. ศัพท์ที่พบในตารางศัพท์มหาวิทยาลัยอเมริกัน	๑๕๗	๓๓.๑๖
๕. ศัพท์ที่พบในแบบทดลองรวบรวมคำศัพท์มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๗๓	๕๐.๐๐

ตัวอย่างคำศัพท์ในตารางศัพท์มหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับใหม่

accordance	account	administrative	agency
behaviour	benefit	central	character
demonstrate	deny	election	equipment
frequent	friendship	generation	hatred
impress	individual	legislate	liberate
maintain	majority	necessity	norm
official	organize	permit	potential
reality	reasonable	selective	signify
talent	theme	ultimate	wilderness

บรรณานุกรม

- Brown, Dorothy F. "Advanced Vocabulary Teaching : The Problem of Collocation," *BELC Journal*. 5:2 1974.
- Caroll, J.B. et al *Word Frequency Book : American Heritage Intermediate Corpus*. New York : American Heritage Publishing Co., Inc., 1974.
- Clark, Herbert H. and Clark, Eve V. "Meaning and Thought." *Psychology and Language*. New York : Harcourt Brace Javanovich, Inc., 1977.
- Corder S. Pit. *Introducing Applied Linguistics*. Harmondsworth : Penguin Books, 1973.
- Corder and Allen (eds.) *Papers in Applied Linguistics*, Vol, III, London : Oxford University Press, 1975.
- Crofts, K. (ed.) *Readings on English as Second Language : for Teachers and Teacher Trainees*. Massachusetts : Winthrop, 1972.
- Fries, Charles C. *Teaching and Learning English as a Foreign Language*, Ann Arbor : The University of Michigan Press. 1967.
- Fries, Charles C. and Traver A. Aileen. *English Word Lists : A Study of Their Adaptability for Instruction*. Michigan : The George Wahr Publishing Co., 1965.
- Harris, Albert J. and Jacobson, Milton D. *Basic Elementary Reading Vocabularies*. New York : The Macmillan Company, 1972.
- Honeyfield, John. "Word Frequency and the Importance of Context in Vocabulary Learning," *RELC Journal*, 8 : 2, 1977.
- Iugram, Rupert H. et al. *Newbury House Writers' Guide*. Rowly, Massachusetts : Newbury House Publishers, Inc., 1978.
- Kerr, Frank W. *Expression and Meaning : A Handbook for Vocabulary Development*, California : Dickinson Company, Inc., 1966.
- Kucera, K. and Francis W. Neoson *Computational Analysis of Present Day American English*. Providence, Rhode Island : Browa University Press, 1967.
- Mackey, W.F. *Language Teaching Analysis*. Bloomington and London : Indiana University Press, 1965.
- Praninska, Jean. *American University Word List* : London : Longman, 1972.

Richards, Jack C. "The Role of Vocabulary Teaching," *Tesol Quarterly*, 10 : 1
1976.

———. "Word Lists—Problems and Prospects," *RELC Journal*. 5 : 2, 1976.

Ullmann, Stephen. *Semantics : An Introduction to the Science of Meaning*. Oxford :
Basil Blackwell, 1977.

Watts, A.F. *The Language and Mental Development of Children*. London : Harrap,
1944.

Wilkins, D.A. *Linguistics in Language Teaching*. London : Edward Arnold Publ-
ishers Ltd, 1972.